

hjerteløs overfor den Sag, der gælder deres daglige Brød. Naar Kapitalismen i sin Vildskab ved sine Redskaber har kunnet plyndre Samfundet for disse utallige Millioner, skulde der saa ikke kunne blive nogle faa Kroner til at iværksætte Arbejder, hvorved disse Tusinder igen kunde tjene det, som er nødvendigt for, at de kan mætte sig selv og deres sultne Børn? Jeg tror, at dette i mange Tusinder af Hjem Landet over i Dag er en Tanke, som ikke blot er pludselig opstaaet, men som holdes fast, og jeg tror, at vi og det høje Landsting gør Ret i ogsaa at tage os dette *ad notam* ved den videre Behandling af Regeringens Arbejdsløshedsforslag.

Den højtærede Erhvervsminister pegede paa, at der utvivlsomt i sin Tid var talrige Engagementer, der burde have været afviklet straks, at det vilde have været til Gavn for Banken, om man havde bortskaaret det, som virkelig ikke duede, og jeg vil henstille til den kommende Ledelse, at den bortskaarer alt sligt, saaledes at man ikke, som det i nogle Tilfælde er sket, i alt Fald efter hvad der er hævdet overfor mig, ved at opretholde disse i Virkeligheden havarerede Virksomheder kommer til at skade, i visse Tilfælde endog ogsaa ødelægge, sunde Erhverv ved at paaføre dem en temmelig urimelig Konkurrence.

Jeg vil gerne gøre en Bemærkning om Bankspektionsinstitutionen. Jeg har ikke paa noget Tidspunkt næret nogen dyb Beundring for denne Institution og da allermindst ved Landmandsbankens første Sammenbrud, og jeg vil henstille til den højtærede Erhvervsminister, om der ikke paa Grundlag af de sørgelige Erfaringer, vi nu har indhøstet, kunde være Grund til at tage hele denne Institution op til nærmere Undersøgelse og Overvejelse. Thi en Bankspektion, der ikke magter sin Opgave, er i Virkeligheden meget værre end ingen Inspektion. Man kan ikke forvente, at en enkelt Mand under saa fortvivlede Forhold kan komme til Bunds i alt. Men han afgiver, og maa afgive, sine Indberetninger og Indstillinger, og paa dem bygger Regeringen og Rigsdagen, og er de forkerte, saa havde det, siger jeg, været bedre, om vi havde været dem foruden.

Der har været talt om Bankens gamle Aktiekapital og Præferenceaktiekapitalen, og jeg erindrer fra det forrige Bankudvalg, hvoraf jeg var Medlem, at vi Socialdemokrater foreslog helt at slette Værdien af

de gamle Aktier. Men man holdt stejlt paa, at de skulde sættes til 10. Vi henstillede at afskrive det hele eller regne med, at der ikke var noget — for der var i Realiteten ikke noget — tilbage. Nu hører jeg, at man fra visse Sider her i Tinget synes, at det er galt at nedskrive Præferenceaktiekapitalen til Nul. Det overrasker mig i høj Grad, for vi ved saa sandt i Dag, at der heller ikke er noget tilbage af den. Den Indvending kan jeg altsaa afgjort ikke anerkende. Rigtigheden af.

Som jeg sagde til at begynde med, tror jeg, at de sørgelige Erfaringer, vi har indhøstet, vil danne et ypperligt Grundlag for til sin Tid, naar Nationalbankens Oktroj udløber i 1938, at arbejde paa en virkelig Reform af vort Pengevæsen, og jeg vil i Følgelse af dette sige, at vort Bankvæsen har i disse Aar, gennem Landmandsbankens Forhold, vist sig i Virkeligheden at være en næsten uhelbredelig Kræftsvulst paa vort Samfundslegeme. Men, ærede Medlemmer af dette Ting, det samme gælder det Spørgsmaal, jeg nævnte før: Arbejdsløsheden; den er afgjort en ødelæggende Kræftsvulst paa det danske Samfund. Kræft skal indtil nu være en uhelbredelig Sygdom, og Arbejdsløsheden i det kapitalistiske Samfund er det vist ogsaa. Men om der ikke gøres et alvorligt Forsøg paa at begrænse denne Sygdom, vil den lægge Organismen øde. Vi Socialdemokrater har efter min Mening aldrig faaet større Tilslutning til vor Kamp for Samfundets Omdannelse end gennem den Udvikling, vort Bankvæsen, vort Pengevæsen, ja, hele det kapitalistiske Samfund er undergaaet siden de bevægede Augustdage i 1914, da Krigen udbrød. Havde vi den Gang haft Folk ved Styret, der havde magtet den Opgave at ordne vort Pengevæsen og holde det i den Standard, som det navnlig var Nationalbankens Opgave at holde det i, saa havde vi sikkert været det Land, der havde staaet bedst, erhvervs-mæssigt og økonomisk set, af alle Lande i Verden, trods alt hvad Krigen ødelagde ogsaa for os, og det er for mig i Virkeligheden forsmædeligt, at det er kommet dertil, at Styret er taget fra Lovgivningsmagten, taget af det tredje Ting, og at det tredje Ting har været repræsenteret af Folk, der brød sig fejl om Samfundets sande Interesser.

Da jeg ved, at Sagen skal behandles i et Udvalg, skal jeg indskrænke mig til disse Bemærkninger.

Jeg vil udtale Ønsket om, at denne